Gelijk men weet, was ook ons oordeel over deze eerste studie van Dr. Breen schier in elk opzicht gunstig.

Voegen we er bij, dat ook buiten onzen kring de verdienste van dit werk ten volle erkend is.

Zoo b.v. in de *Ned. Spect.* 1894 no. 34 door Dr. J. Te Winkel, en in het *Museum* (Februari 1895) door Dr. P. J. Blok.

KUYPER.

Officieele Berichten.

Eerste Conferentie van dienaren des Woords in de Gereformeerde kerken van Zuid-Holland, te houden in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen te 's Gravenhage, op Woensdag den 1en Mei 1895.

BEPALINGEN VAN ORDE.

a. Alle dienaren des Woords in de Gereformeerde kerken van Zuid-Holland hebben het recht in de conferentie het woord te voeren.

b. Aan iederen spreker wordt telkens niet meer dan 10 minuten toegestaan, voor referaten hoogstens 30 minuten.

c. Niemand mag over hetzelfde punt meer dan tweemaal het woord voeren, zonder uitdrukkelijke toestemming der conferentie.

d. Aan referenten is over het onderwerp, dat zij inleiden, het recht van repliek en van het laatste woord.

e. Belanghebbenden kunnen als toehoorders de conferentie bijwonen door schriftelijke introductie van één der dienaren des Woords in Zuid-Holland.

f. Vraagpunten, voor welke geen referent werd aangezocht, kunnen minstens één maand voor den dag der conferentie door een der dienaren op het agendum geplaatst worden, en gedurende hoogstens 5 minuten worden toegelicht door den inzender. Voor bespreking van zoodanig punt door de conferentie worden dan nog hoogstens 15 minuten toegestaan; voor iederen spreker niet meer dan 5 minuten. Wanneer de beschikbare tijd verstreken is, houdt de bespreking van deze vraagpunten op.

g. De conferentie neemt geene andere bindende besluiten, dan die de huishoudelijke regeling voor de tegenwoordige of de volgende conferentie betreffen. Overigens bepaalt zij zich desgewenscht tot conclusies en moties. Bespreking over wat buiten de huishoudelijke regeling of buiten het agendum ligt, worden niet toegestaan.

h. De conferentie wordt precies ten **tien** uur geopend en niet na **vier** uur gesloten.

AGENDUM.

1. Opening der conferentie.
2. Lezing der presentielijst.
3. Beslissing over de wijze, waarop volgende conferentiën zullen voorbereid en gehouden worden.
4. Eerste punt van bespreking: Hoe behoort naar de Gereformeerde beginselen de opleiding tot den dienst des Woords voor onze Gereformeerde kerken geregeld te zijn? In te leiden door Ds. J. C. Sikkel.

PAUZE.

5. Tweede punt van bespreking: De beschouwingen over het verband van wedergeboorte en bekeering bij onze godgeleerden in de 16e, 17e en 18e eeuw. In te leiden door Ds. H. Hoekstra.
6. Vraagpunten: *a.* Hoe moet de exceptie aan het slot van art. 27 der D. Kerkenorde worden toegepast? *b.* Hoe moeten de Gereformeerde beginselen optreden *in* en *tegenover* den *modernen staat*?
7. Bepaling van tijd, plaats en moderamen der volgende conferentie.
8. Sluiting.

OPMERKINGEN.

a. De conferentie zal geopend worden niet, zooals in de *circulaire* stond, te *elf* ure, maar ten *tien* uur.

b. De gemeenschappelijke maaltijd zal gehouden worden ten *vijf* uur. Zij, die aan dien maaltijd wenschen deel te nemen, gelieven dat vóór den 24en April a. s. te berichten aan Ds. Js. van der Linden, te 's Gravenhage.

Namens het moderamen:
JS. VAN DER LINDEN, *Voorzitter.*
W. DE JONGE, *Secretaris.*
H. G. DE JONGE, *Penningmeester.*

Buitenland.

Duitschland. Een noodkreet. Een Theologische Evangelische Faculteit.

De moderne theologie heeft het zoover gebracht, dat er diepe ontroering en ongerustheid en een groote scheur door de Rijnlandsch-Westphaalsche kerk gaat. Het zijn niet alleen de pastorale conferentiën, die hunne veelbesproken protesten en agitatiën doen uitgaan; het zijn geen scharen van afzonderlijk staande personen, al zijn het ook duizenden, die zich tot het bewaren der kerkelijke belijdenis vereenigd hebben; maar het zijn de geroepen vertegenwoordigers der gemeenten in hunne presbyterieen enz. zelve, die hunne stem verheffen en zich tot de opperste besturen wenden, met den eisch: »Niet verder! het is te veel, en veel te veel."

Zoo vangt een artikel in de *Allgem. Ev. Luth. Kirchenzeit.* aan. Het is eene noodkreet, die daarin wordt aangeheven; eene noodkreet, omdat men gevoelt, dat de omheining is omvergeworpen en dat de wijnberg wordt omgewoeld. De gedachte van Rodelschwing, om eene theologische faculteit onafhankelijk van den staat te stichten, is als een bliksemstraal, die een schel licht doet vallen op den toestand. Die gedachte is te beschouwen, als te zijn voortgekomen uit de overtuiging: het kan zoo niet langer. Men is vooral verontrust over het feit, dat de jongere predikanten over het algemeen de z.g. nieuwe richting volgen. »Het verderf is in de jeugd van den geestelijken leeraarsstand ingedrongen en heeft zich daar vastgezet," aldus klaagt men.

Als een staaltje, hoe jonge predikanten te werk gaan, meldt men het volgende: »Wanneer een jong predikant bij een huisdoop niets beters bij het doopfeest als geestelijk voedsel weet voort te zetten, dan dat hij met zijne nieuwe medische wijsheid, Abraham of andere heilige personen der Schrift op het tapijt brengt, om op te merken, dat alles, wat daarvan medegedeeld wordt, slechts sagen en vertelseltjes zijn, enz., zoodat men hem moet verzoeken, dat hij zulke gesprekken zal nalaten, om de doopgasten en het familiefeest daardoor niet te verwoesten, dan wijst dit niet enkel op een gebrek aan verstandelijk inzicht, maar op een diep redelijk gebrek, waardoor iemand zich weinig geschikt betoont, om het geestelijk ambt te vervullen."

De vraag is daarom op zijne plaats, wat men in de gemeenten met zulke onbekookte lieden aanvangen zal. Dan was het nog beter in den tijd, toen het rationalisme zijne triumfen vierde. Toen sprak men bijv. op Paschen op den kansel over het nut van eene frissche wandeling, en beijverde zich de predikant, om de landbouwers voor te lichten omtrent hun bedrijf.

Wat het plan tot het stichten van een vrije Evangelische-theologische faculteit aangaat, hieromtrent kunnen wij nog het volgende mededeelen: Men was van plan deze faculteit te stichten te Herford. Eene reeks »kerkelijk positieve professoren" zal daarvan lid worden. Het beroepen van de hoogleeraren geschiedt door een vrij comité, dat door het recht van coöptatie in de gelegenheid is, zich telkens in denzelfden kerkelijken geest aan te vullen en uit te breiden. Aan deze faculteit zullen de jonge theologen ongeveer de helft van hun studietijd kunnen doorbrengen, om dan nog drie jaren aan de academie door te studeeren. Men hoopt, dat het verblijf te Herford zooveel zal uitwerken, dat de jongelieden, die daar geweest zijn, gewapend zijn tegen de gevaren van het academieleven en tegen de tegenwoordig in zwang zijnde academische leerwijze.

Men meent, dat dit plan wel voor uitvoering vatbaar is, omdat de minister van eeredienst het heeft geopperd, en daarom de uitvoering mogelijk maken zal. Men meent, dat men ook financieel wel in staat zal zijn, om de kosten voor eene vrije Evangelische faculteit te bestrijden, wanneer elk lid van »de vereeniging van de vrienden der kerkelijke belijdenis" jaarlijks voor de faculteit 10 mark (*f* 6) geeft. Men wil niet aan enkele academien eenige hoogleeraren aanstellen, die als rechtzinnige mannen een tegengif geven voor het vergif van het ongeloof, dat den studeerenden wordt geboden door de officieele professoren, neen, men wil eene theologische faculteit hebben, om de opleiding van de aanstaande dienaren des Woords in de goede richting te krijgen. Jammer maar, dat Rodelschwings plan niet verder gaat, en niet de geheele opleiding tot den dienst des Woords door eene vrije corporatie wil laten geschieden. Zoo doet men half werk, en blijft men hinken op twee gedachten. De fout zit bij onze Duitsche broeders hierin, dat zij eene vrije Evangelische faculteit niet in beginsel noodzakelijk achten, maar alleen, omdat de staats-universiteiten zoozeer door het ongeloof verdorven zijn.

De *Reform Kirchenzeitung* betreurt het, dat men de zaak een »Confessioneele beperking" geven wil, d.w.z. zij vindt het niet goed, dat men uitsluitend eene *Luthersche*-faculteit wil stichten. Ook wij achten het ongerijmd, dat »de vrienden der kerkelijke belijdenis", waaronder Lutherschen en Gereformeerden gevonden worden, gaan ijveren voor eene faculteit, die uitsluitend Luthersch is. Maar waarom zoeken de Gereformeerden niet eene vrije faculteit op Gereformeerden grondslag te verkrijgen? Dan toonden zij metterdaad, dat zij vrienden zijn van hunne belijdenis. De Lutherschen meenen echter, dat de Gereformeerden best voor hunne Luthersche faculteit kunnen bijdragen, omdat het wel gebeurd is, dat Gereformeerde studenten met vrucht de colleges van orthodoxe Lutersche professoren hebben gevolgd. In elk geval is het plan van Rodelschwing een levensteeken, dat met blijdschap moet worden begroet.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

UIT HET VUUR GERUKT,

XIII.

VAN EEN SLECHTE REIS.

Er was natuurlijk in den laten avond geen denken aan het schip meer te bereiken, te meer wijl het om vele redenen min raadzaam was den tocht in het donker te doen. Zoo moest het gezelschap dan dien nacht blijven waar het was en kon men eerst den volgenden morgen voor dag en dauw de reis aanvaarden. De gewonden waren gelukkig in staat te loopen.

Dat de vrienden juist niet vriendelijk op het schip ontvangen werden, kunt gij begrijpen. De bevelvoerende officier riep dadelijk den leider van den troep ter verantwoording en daarna werd elk afzonderlijk ondervraagd. 't Slot van de zaak was, dat aan allen straf werd opgelegd wegens over den tijd wegblijven. Hadden ze van den tijd een te vrij gebruik gemaakt, nu werd hun vrije tijd ontnomen.

Dat het echter daarbij bleef, lag wel daaraan, dat de bevelhebber, kapitein Todd, de geheele zaak eerst te weten kwam, toen zij lang voorbij was. Hij bevond zich namelijk toen niet op het schip, maar was denzelfden dag waarop 't gezelschap naar Napels ging, ook daar heen geroepen. Niet evenwel voor zijn genoegen, maar om de orders te ontvangen, die er voor hem waren aangekomen. Verscheidene dagen bleef de bevelhebber afwezig, en dat dit den jongelui niet speet, begrijpt gij. Wat Frederik betreft, die liep van alle straf vrij, wijl hij, als gast van den kapitein, niet onder de krijgswet stond. Toch bleef hem de herinnering aan de zaak bij in een blauw geslagen oog, en nog langer in een pak gescheurde kleeren.

Maar hoe was het inmiddels te Londen gegaan?

Mijnheer Leenderts had werkelijk de betrekking waarover hem gesproken was, gekregen. Doch hoezeer dat nu ook een geluk mocht heeten, daar er vele vreemdelingen werkloos rondliepen, toch leed mijnheer Leenderts in het eerst althans volstrekt niet aan te veel dankbaarheid.

De Schrift zegt: het is goed voor een man, dat hij het juk in zijn jeugd draagt. De heer Leenderts echter had het nooit gedragen, en eigenlijk een groot deel van zijn leven niets uitgevoerd. Hij was zijn eigen meester geweest en wie geen anderen meester heeft, dient wel eens een zeer slechten. Hoe 't zij, nu Leenderts, die reeds niet jong meer was, nog weer dienaar moest worden en van anderen bevelen afwachten, gevoelde hij zich zeer ongelukkig. En vaak kwam zijn hart in opstand tegen God, die hem, zulk een braaf man, geen beter lot schonk en zijn deugd niet anders beloonde. Zoo redeneerde de heer Leenderts als een dwaas, gelijk elk is, wiens oogen niet verlicht zijn door des Heeren Geest.

Het eenig genoegen van den ouden heer was voor en na de werkuren of des Zondags zich met zijn zoon bezig te houden. Dan konden beiden weer de vaderlandsche taal spreken en hadden zij altijd veel te praten over Nederland en las mijnheer uit het nieuwsblad voor, o. a. hoe 't in het vaderland al minder ging naar den wensch der Prinsgezinden. Kans op terugkeeren was er niet, en daarbij, waarvan had hij moeten leven? Ook scheen Nederland met Engeland vroeg of laat weer in oorlog te zullen raken, gelijk een vijftien jaar geleden. Kortom, er was stof tot praten in overvloed, maar weinig reden tot verheuging, althans voor den vader.

Met den zoon stond het anders. Jan bezat in bijzondere mate de eigenschap, die zoovelen Nederlanders is gegeven, dat zij, *als ze willen*, heel vlug vreemde talen leeren. Zoo kon hij al spoedig in vier talen zich vrij goed uitdrukken, en daar nu lieden die dit konden, toen te Londen op de kantoren niet talrijk waren, werd Jan al spoedig, als zeer bruikbaar, in rang en verdiensten aanmerkelijk verhoogd. Gij begrijpt dat het èn hem èn zijn vader groot genoegen deed.

Doch Jan ontving op het kantoor nog wat beters dan nuttigen arbeid en een goed loon. Zijn patroon behoorde tot de Kwakers, een secte die in Engeland en in Amerika wordt gevonden en die vooral vroeger ettelijke vreemde gebruiken had en daarbij van de instellingen, welke in de Christelijke kerk gevonden werden, niet weten wilde. Bij de Kwakers kwam dit echter niet voort uit vijandschap. Integendeel, zij hielden Gods Woord en dienst in hooge eere en waren dikwijls voorbeelden voor anderen. Maar zij vatt'en de Schrift in meer dan één punt verkeerd op en lieten zich niet door haar alleen leiden. Overigens leefden zij eenvoudig, waren zeer geacht, en waren op hun wijs ook trouw werkzaam als er iets goeds te verrichten viel.

Zoo had dan ook de patroon van Jan de goede gewoonte den werkdag te beginnen met het lezen van Gods Woord en met gebed, waar al zijn onderhoorigen bij moesten zijn. Ook lei de patroon de Schrift uit, als hij meende dat dit noodig was. Jan had hier eerst zeer van opgekeken en het tijdverlies gevonden. Zelfs had hij 't gewaagd dit eens in 't naar huis gaan tot den ouden boekhouder te zeggen. Doch deze antwoordde: »Ja, vriendlief, tien jaar geleden toen mijnheer Clark hier in de zaak kwam en dat Bijbellezen invoerde, dacht ik ook: wat een tijdverlies. Elken dag een half uur. Maar ziet ge, ik heb het mis gehad. Ik zou 't nu niet graag weer missen. Er wordt evenveel uitgevoerd en de geest onder ons is beter."

Of Jan dat laatste begreep, weet ik niet. Zeker is, dat hij langzamerhand het ook niet meer vreemd vond, en ten slotte met aandacht luisterde naar des Heeren Woord, al begreep hij in 't eerst niet alles. Want het Engelsch dat hij hoorde was een paar eeuwen oud en vrij wat verschillend van dat, 'twelk hij anders hoorde. Wat hij echter begreep en dat was het meeste, zonk ongemerkt Jan in het hart en schoot wortel, al was hem dat eerst niet duidelijk. Hij gevoelde zich meer en meer aangetrokken tot dat bijbellezen, 'twelk hij eerst niet noodig had geacht en tot hetgeen zijn patroon er over zei. Daar kwam bij, dat Jan van zijn meester hield en van menschen die men lief heeft leert men het best.

Hoewel Jan de vroolijke jongen van vroeger bleef bemerkte vader toch wel, dat er in de jongen iets veranderd was. Dat het de heer Leenderts bijzonder leek, durf ik niet zeggen. Hij was ontevreden, en zou liever gezien hebben, dat Jan hem daarin gelijk had gegeven. Doch dat was zoo niet. Eens zelfs had de zoon gezegd, dat er toch nog wel reden was tot dankbaarheid, wijl de Heere God èn vader èn hem gezondheid en kracht en werk gal, dat zoovelen misten. Maar dat had vader alles behalve vriendelijk opgenomen, wijl hij meende dat zijn zoon hem eenigszins bestraffen wou. Dit nu was niet 't geval. Maar mijnheer Leenderts, hoe vaak hij ook sprak over »Godewaardige gevoelens", gevoelde zelf best hoeveel hij in dankbaarheid te kort schoot, en hoe zijn hart met misnoegen en wrevel was vervuld. Jan begreep gelukkig, dat het hem allerminst paste zijn vader de les te lezen, en trachtte veeleer dezen 't leven zoo aangenaam mogelijk te maken.

Dat ging echter niet gemakkelijk. Want mijnheer Leenderts dacht maar steeds aan zijn vroegere goede dagen en hoe die terug te krijgen. Zijn hart was dus niet bij zijn werk en zoo deed hij het al zuchtende en volstrekt niet met lust, zoodat hij menigmaal niet aangename opmerkingen kreeg. Nu en dan kwamen er brieven van Frederik. Die las mijnheer Leenderts altijd zeer aandachtig. Het stond bij hem vast: Frederik moet terug komen, en een post zien te krijgen, die ons en onze familie weer in de vorige welvaart en het oude aanzien herstelt. En naar den dag waarop dat geschieden zou, bleef de oude heer uitzien.

CORRESPONDENTIE.

Ph. J. v. d. L. te O. In Excelsior is thans het stuk opgenomen met uitvoerige beoordeeling.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Charlois, D. Bakker te Broek op Langendijk. — Kamerik (Utr.), D. Koffijberg te Barneveld. — Hoogdorp (Haarlemmermeer) en Naarden, A. de Vlieg te Renkum. — Cubaard, A. T. van Dijken te eiland Marken. — Surhuisterveen (Friesl.), W. Bartels te Nieuw-Buinen (Dr.)

AANGENOMEN: Den Helder, C. Stadig Mzn. te Nieuw-Vennip. — Colijnsplaat (Noord-Beveland), F. Staal Pz. te Geesteren-Gelselaar (Geld.) — Sexbierum, J. C. Balhuizen te Scharnegoutum.

BEDANKT: Kamperland (gem. Wissekerke), W. S. Veltman te Haarlemmermeer (O.-Z.) — Opeinde-Nijega (Friesl.), L. G. Goris te Veenwoudsterwal.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: De Vaursche (cl. Amersfoort), J. Vonk te Oldebroek (cl. Harderwijk). — Maria Horebeke (België), P. J. Wauters te Rozenburg (cl. Rotterdam). — Veendam (cl. Winschoten), C. Kremer te Midwolde en De Leek. — St. Michielsgestel (toez.) (cl. Eindhoven), J. B. Benders te Zijderveld (cl. Gouda.) — Woubrugge, J. H. Geselschap W.Jz. te Berkel en Rodenrijs. — Hendrik-Ido-Ambacht c. a., E. ten Have te Polsbroek. — Schettens, M. Buiskool te Burgwerd en Hichtum. — Ter Aar, O. Ozinga te Wijckel. — Meeuwen en Hagoort, H. W. Eigeman te Nieuw-Loosdrecht. — Oldebooru (Fr.), W. van Skooten te Rouveen (O.) — Woerden, Th. B. Granpré Molière te Francker. — Boven-Smilde, W. Voors te Kuinre.

AANGENOMEN: Lekkerkerk en Zuidbroek, L. v.n Langeraad te Stolwijk. — Zwolle, N. Jolles te Drachten. — Wagenborgen, J. Janssonius, emer. pred. te Boksum.

BEDANKT: Lopik, W. Wonters te Rozenburg. — Gameren en Vinkeveen, W. v. d. Waal te Moerkapelle. — Elburg (cl. Harderwijk), J. A. de Vlieger te Maasland (cl. Rotterdam). — De Lemmer (c. Heerenveen), J. W. Gunning te Eerbeek (cl. Zutphen.) — Overzande en Driewegen (cl. Goes), J. Middel te Baarland. — Urk (cl. Kampen), V. Roos te Vollenhove. — Ransdorp (cl. Edam) en Zwartewaal (cl. Brielle), E. J. Posthumus Meijes, cand. te Amsterdam. — Hoogeloon c. a. (Noord-Brab.), E. M. van IJzendijk te Kapelle (cl. Goes). — Lopik en Kabauw, P. J. Wauters te Rozenburg c. a. — Saaksum, C. van Dis te Silvolde.

Advertentien.

Heden overleed plotseling, 's middags om twee uur, nadat hij 's morgens nog ter kerke was geweest, in den ouderdom van ruim 74 jaren, onze geliefde broeder en oom,

JAN DORLAND Pzn.

Zijne getuigenis, hier afgelegd, dat hij een gekochte door het bloed des Lams was, lenigt onze droefheid.

Namens de familie,
JONGEJAAP DORLAND Pzn.

Marken (Eiland), 15 April 1895.
Eenige en algemeene kennisgeving.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsenstraat,
No. 157.
AMSTERDAM.

GOLDSCHMEDING's
Amerikaansche Orgels,
worden bij toeneming gevraagd. Men bezichtige de uitgebreide sorteering of vrage Catalogi en condities.
Prijzen van f 60, f 70, f 80, f 100, enz. enz.
WARMOESSTRAAT No. 141,
AMSTERDAM.

A. DE ROODE & Co.,
SCHIEDAM.
FABRIKANTEN VAN
OLIENE en LOOG.
(Opgericht 1878.)
Aan bovenstaande Fabriek **Ie en 2de Qualiteit** steeds te verkrijgen tegen concurreerende prijzen.

Heden verscheen:
BILEAM.
Eene Schriftstudie, door H. HOEKSTRA,
Bedienaar des Woords.
3 vel groot 8°. Prijs *f* 0.30. Franco p. post *f* 0.33.

Ook verscheen:
Onder Elims Palmboomen.
Een dertigtal Leerredenen,
door Ds. H. HOEKSTRA.
Compleet in 15 afleveringen à *f* 0.20 per aflevering.
Hiervan is afl. 1—6 reeds verzonden.
Bij alle solide boekhandelaren te ontbieden, of bij den Uitgever
A. FISSCHER, — Utrecht.

G. F. JURJAANZ, Orgelmaker.
Amerik. Orgelhandel,
Haarlemmerdijk 88, Amsterdam.
Steeds voorhanden uitgebreide sorteering, van de soliedste fabrieken.
Directe aanvoer. Laagste Prijzen.
VRAAG CATALOGUS.
Engros en Détail.

Photographisch Portret van
Dr. A. H. DE HARTOG.
Boudoirform. *f* 1.25; Cab.form. *f* 1.—; Melkglas *f* 1.25.
Boekh. van B. VAN DER LAND, Rembr.pl. 18, Amst.

Vrije Universiteit.

De aanstaande jaarlijksche algemeene vergadering zal D. V. plaats hebben op Donderdag 27 Juni e. k., en wel te 's Gravenhage. Deze plaats is gekozen, omdat wij vóór drie jaren in het noorden waren, te Groningen, vóór twee jaren te Arnhem, verleden jaar te Utrecht en dus nu het westen des lands in aanmerking kwam. Moge deze vergadering zich weer kenmerken door levendige belangstelling en trouwe opkomst. Aan den vooravond zal een ure des gebeds worden gehouden. De namen der voorgangers, zoowel bij die gelegenheid als bij de meeting, alsmede van den voorzitter en andere sprekers, zullen later worden bekend gemaakt. De jaarverslagen hopen wij intijds aan onze broeders agenten en correspondenten te kunnen zenden, rekenende op hunne bereidvaardigheid, om die dan ten spoedigste verder te bezorgen. Zij er gebed voor onze stichting en ook voor de jaarvergadering in het hart van velen, die waarlijk *bidden* hebben geleerd, die dan ook alleen opzien naar die bergen, vanwaar onze hulpe komen moet en in stelle en diepe afhankelijkheid leven van Hem, van Wien alleen voorspoed en zegen kan afdalen.

W. HOVY.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributiën:

Door den heer E. H. Chardon: uit Voorburg *f* 59, uit Leidschendam *f* 3, uit Nootdorp *f* 2.50, uit Soetermeer *f* 18.50, uit Zegwaart *f* 19.50, samen *f* 102.50; door den heer Johs. de Jongh te Haarlem *f* 34.50; door den heer J. H. Dekker te Voorthuizen *f* 39.50.

Voor het Studiefonds:

Door den heer Arie Verduyn, te Oudshoorn, van de stuiversvereen. Alfen/Oudshoorn *f* 8,91; van den kerkeraad te Loosduinen uit de catechesatiebus *f* 10.13½.

S. J. SEEFAT,
Hilversum. *Penningmeester.*

UITGAVE van HÖVEKER & ZOON, te AMSTERDAM:
GEDICHTEN
van
J. A. WORMSER.
Prijs f 1.25. In stempelb. f 1.90.

P. VAN EIJK.
Firma JOHANNES KRAMER & Co.,
DAM 15—17, AMSTERDAM.
Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO ½ pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

De Groninger Brandwaarborg-Maatschappij.
Directeuren te GRONINGEN:
M. BROUWER en F. DIJKSTERHUIS, Oude Boteringestraat K. 112.
Hoofdagent te Amsterdam:
L. VAN DER VLUGH, Heerengracht bij de Hartenstraat 240.
Generaal-Agenten: J. GROENEVELD Tz. te Sneek, voor de Prov. Friesland.
L. VAN DUK Jz. te Meppel, „ „ „ Drenthe en Overijsel.
M. J. CHEVALLIER te Ermelo, „ „ „ Gelderland en Utrecht.
J. SCHIPPERS te Vlaardingen, „ „ „ Z.-Holland, Zeeland en N.-Brabant.
Rechtskundige Adviseurs: Mrs. HEEMSKERK en VAN LENNEP.
Advocaten en Procureurs te Amsterdam.
Solide personen met prima referentiën kunnen als Correspondenten in aanmerking komen.

ENCYCLOPÆDIE
DER
Heilige Godgeleerdheid,
DOOR
Dr. A. KUYPER.
Drie Deelen, ingenaaid f 16.75; in drie halflederen banden f 21.25. (Losse banden per stuk f 1.—).
DE UITGEVER,
Amsterdam. J. A. WORMSER.

DE ZONDAGSSCHOOL.
WEEKBLAD onder Redactie van A. J. HOOGENBIRK.
Per jaargang franco per post f 2.50.
Inhoud van het Nr. van 17 April 1895: **Toelichting voor den Rooster. — Tekstverklaring. — Toelichtingen bij de les. — Gij, ouders, voedt uwe kinderen op. — Ingezonden stukken. — Velerlei: Keulen. — Palestina. — Correspondentie. — Advertentiën.**
Amsterdam. HÖVEKER & ZOON.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. ARND & ZONEN.